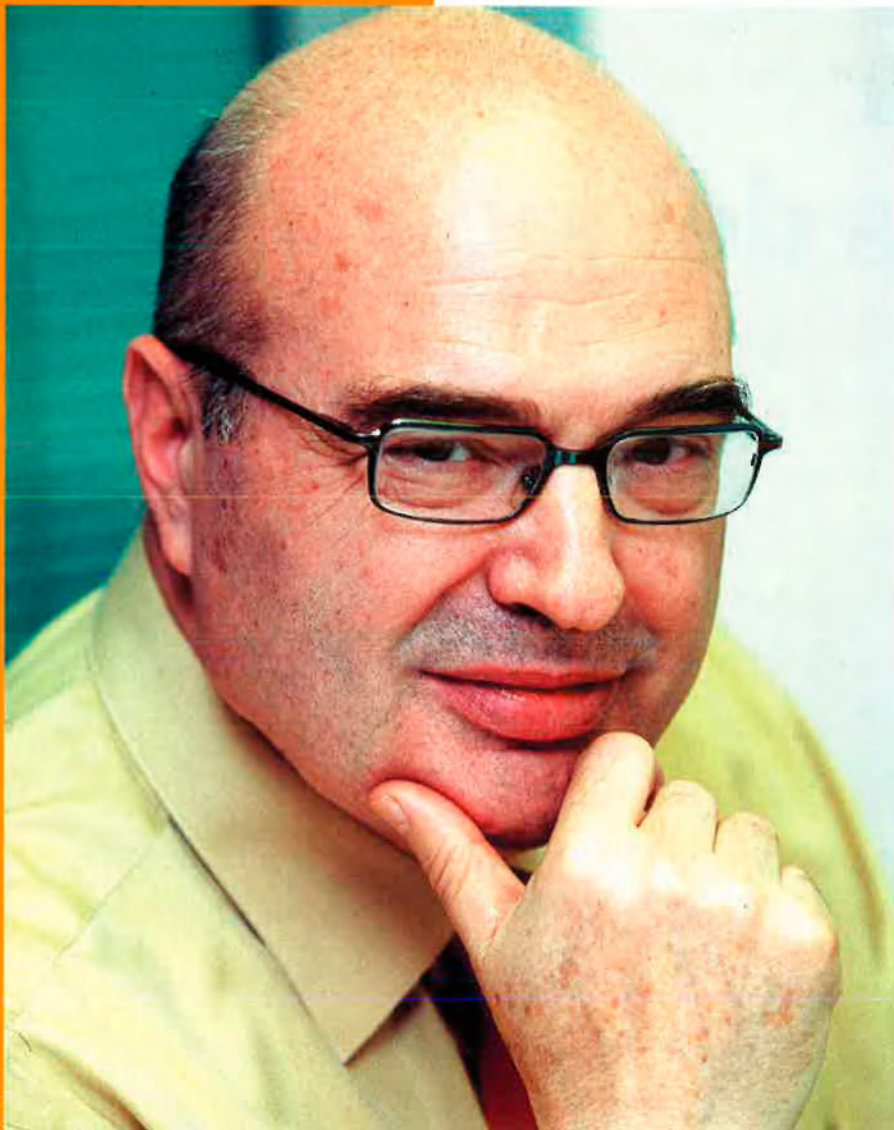

Analitzar les regles del joc

Amb el ressò de les eleccions catalanes, és un bon moment per descobrir com s'analitza el funcionament d'una administració des d'un punt de vista acadèmic i professional. L'Institut Internacional de Governabilitat de Catalunya (IIGC) és un centre públic d'investigació i formació amb vocació internacional que produeix, gestiona i difon coneixement al servei de la governabilitat democràtica per al desenvolupament humà sostenible. L'IIGC situa Catalunya al capdavant de la construcció de la governança per a les societats globals i del coneixement.

L'Institut Internacional de Governabilitat de Catalunya tot just ha complert cinc anys, però cal anar a buscar les seves arrels durant el període de la transició, i en la reflexió d'un grup reduït de persones de l'entorn de l'Escola Superior d'Administració i Direcció d'Empreses (ESADE), que consideraven que l'administració catalana no podia continuar funcionant de manera burocràtica, espanyola i centralista. Calia construir una altra administració, eficaç i eficient, que respongués a les autèntiques necessitats dels ciutadans i que fos capaç d'adaptar-se al nou model social que sorgia aleshores.

Per una gestió correcta. Aquest col·lectiu de persones combinava la preocupació per la gestió pública a Catalunya, molt receptiva als plantejaments més rupturistes en aquest sentit, amb la preocupació per com es podien crear bones administracions en països de Llatinoamèrica que permetessin treure'ls del subdesenvolupament. Uns anys després sorgia un moviment internacional per fer front a la intervenció i a l'excés de burocratització. Així, en plena crisi i reestructuració de les polítiques de benestar als anys vuitanta i noranta, el paradigma de la Nova Gestió Pública proposava incrementar la productivitat i l'eficiència de l'admi-

JORDI PLAN

nistració, adequant-se millor a les demandes reals dels ciutadans, augmentant la qualitat del servei i millorant el control de la despesa. Des d'aquest nucli d'ESADE, però, es va considerar que la solució no passava simplement per fer una gestió més eficaç i eficient, sinó que per damunt de tot calia millorar la qualitat de la governabilitat. Tal com explica Joan Prats, director de l'Institut Internacional de Governabilitat de Catalunya, "ens vam adonar que la clau del progrés es trobava en el fet de canviar unes regles del joc, les estructures preexistents, perquè no n'hi havia prou amb la millora de les tècniques de gestió. Des del nostre punt de vista, el més important era assegurar que es feia una gestió correcta, i per a

aconseguir-ho calia revisar moltes normes ja establertes". Era l'any 1995, i a l'estat espanyol hi havia una receptivitat escassa respecte al plantejament que feia aquest col·lectiu. Però ja havia sorgit la necessitat de governar una societat nova, caracteritzada pel paper fonamental de les noves tecnologies i l'acceleració de tot tipus d'intercanvis globals i locals. "No es podia pretendre governar una societat nova, la societat del coneixement, amb els plantejaments i les estructures d'una societat industrial", apunta Joan Prats, que va impulsar aleshores la idea de crear un institut que avancés en aquesta línia de treball. Tres anys després, el 1998, es va fundar a Barcelona l'Institut Internacional de Governabilitat de Catalunya, un consorci públic entre la Generalitat de Catalunya, la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i ESADE, dedicat a la producció de recursos de coneixement en el camp de la governabilitat i el desenvolupament humà.

Perspectiva internacional. L'IIGC va néixer amb la voluntat d'obrir nous camins d'estudi i d'aprofundir en línies poc treballades, tant a Catalunya com a àmbit internacional. Avui compta amb cinc línies d'investigació consolidades, caracteritzades per l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació i el treball en xarxes. En aquest marc, l'Institut investiga aspectes com els processos polítics i la governabilitat local, la cooperació internacional a Catalunya, el grau de preparació tecnològica d'una comunitat, els sistemes de governança per al desenvolupament sostenible –entenent per governança el sistema de regles formals i informals (normes, procediments i costums) que estableixen les pautes d'interacció entre els poders públics i els actors socials i econòmics en el procés de presa de decisions–, o quin és el rol dels ens locals al món.

Per exemple, l'IIGC ha dut a terme l'avaluació de l'impacte del programa de reforma institucional de Bolívia, un projecte de descentralització i enfortiment municipal a Costa Rica i el diagnòstic institucional de les repúbliques de Paraguai i Bolívia.

A casa nostra, l'Institut ha elaborat desenes de projectes, entre els quals hi ha un estudi recent sobre la governança i estratègies per al desenvolupament sostenible a Catalunya, que ha analitzat les capacitats d'acció col·lectiva existents i necessàries per promoure la transició cap a la sostenibilitat. A banda, l'IIGC treballa ara en un projecte sobre democràcia electrònica a Catalunya, que analitza les eines que permeten millorar la participació ciutadana en àmbits com la revisió de plans d'urbanisme i reglaments.

Assessorar els actors. La governabilitat d'un país també té efectes directes sobre el món empresarial. És per això que l'Institut ha impulsat des d'ESADE un projecte dirigit a assessorar les empreses catalanes que decideixen iniciar un procés d'internacionalització. Empresa i Governabilitat facilita als empresaris catalans tota la informació sobre el país en el qual volen invertir. L'Institut ha realitzat un estudi extens que aporta dades com el grau de seguretat jurídica, el grau d'estabilitat política, els valors macroeconòmics, polítics i institucionals, i el grau de risc d'expropiació, entre molts altres factors. "Proporcionem informació sobre tot allò que ha de saber l'empresa sobre la governabilitat d'un país per prendre decisions més assenyades d'inversió i poder calcular d'una manera més raonada les seves accions", diu Joan Prats. Empresa i Governabilitat també atén les consultes d'empreses i governs que vulguin desenvolupar activitats econòmiques a Catalunya.

A partir dels coneixements i de l'experiència adquirida a través de l'activitat investigadora, l'IIGC ha consolidat una oferta de serveis integrals de consultoria i d'informació des d'una perspectiva interdisciplinària. Es dirigeix a governs, organismes internacionals, ONG, formuladors de polítiques, analistes, empreses i actors socials rellevants, així com a mitjans de comunicació. L'Institut disposa d'un equip de professionals propis i d'una extensa xarxa de consultors i de centres d'investigació d'àmbit nacional i internacional associats. De fet, la col·laboració

JORDI PLAY

amb altres institucions forma part de la filosofia i identitat del centre, que cerca en tots els seus projectes la qualitat internacional i l'interès dels actors implicats arreu. I, de moment, se'n surt. Prova d'això és que sempre rep subvencions d'organismes internacionals, a banda de les que proporciona la Generalitat de Catalunya per a cada projecte.

I és que l'Institut Internacional de Governabilitat de Catalunya vol consolidar-se com un instrument dels governs catalans per enfortir el coneixement que tenen sobre la governabilitat democràtica pròpia i del món, i millorar les capacitats de suport d'aquests governs en processos democràtics. "Tot plegat –conclou Joan Prats– és la creació d'una capacitat per a Catalunya que li permet situar-se a àmbit internacional al capdavant de la construcció de la governança que necessiten les societats actuals, caracteritzades per la globalització i el coneixement."

Gemma Aguilera

Joan Prats, a la pàgina del costat, va tenir la idea de crear un Institut que respongués a la necessitat de governar una societat nova, caracteritzada per les noves tecnologies i intercanvis globals i locals. Avui, l'IIGC té obertes cinc línies d'investigació consolidades, completament adaptades al treball en xarxes.